

PCBLER VE STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

PROF.DR. IPEK IMAMOĞLU

Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.

GİRİŞ

- 1990'lara kadar - bazı yasaklamalar dışında kalıcı organik kirleticiler (KOKlar) konusunda küresel anlamda hiçbir ciddi adım atılmadı.
- 1995 - Birleşmiş Milletler Çevre Programı 12 KOK için çalışmalara başladı.
- 2001 - Türkiye'nin de dahil olduğu 125 ülke tarafından Stockholm Sözleşmesi imzalandı.

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

Amaç: Kalıcı organik kirleticiler ile doğanın kirlenmesinin önlenmesi amacıyla ülkeler arası koordinasyonu sağlamak

KOKların kullanımının kısıtlanması, zaman içinde her tür üretim, kullanım, pazarlama, saklama ve doğaya salınımının sona erdirilmesi

- Başlangıç: 22 Mayıs 2001
- Yürürlüğe Girme: 17 Mayıs 2004
- Türkiye: 12 Ocak 2010

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- Kabul edilme: 22 Mayıs 2001
- Yürürlüğe Girme: 17 Mayıs 2004
- İmzalayan Ülke Sayısı: 152
- Dahil olan ülke sayısı: 180
- Türkiye: 23 Mayıs 2001 – 14 Ekim 2009
Türkiye için Yürürlüğe Girme: 12 Ocak 2010

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- Kalıcı Organik Kirletici Maddelere ilişkin Stockholm Sözleşmesi – KOKlara karşı insan ve çevrenin korunmasına odaklanan **küresel bir anlaşma**dır.
- Taraf ülkelerin önlemler almasını sağlayarak özellikle KOK salınımlarını ortadan kaldırmayı veya azaltmayı amaçlar.

Stockholm
Convention

KOKLARIN ÖZELLİKLERİ

- Canlı organizmalar için **toksik** özellik göstermeleri (özellikle endokrin fonksiyonlarında bozulmalara sebep olarak),
- Canlıların özellikle **yağ dokularında birikebilen** bir yapısı olması,
- **Kalıcı** özelliğe sahip olmaları (stabil yapılarından ötürü fotolitik, kimyasal ve biyolojik tepkimelere karşı direnç göstermeleri),
- Yarı uçucu özelliğinden dolayı atmosferde **uzun mesafe taşınım** özelliği göstererek küresel çevre sorunlarına sebep olmaları.

KOKLAR

- **12 adet** orijinal listede olan ve çeşitli toplantılarda eklenen **14 adet yeni** KOK ile toplam **26 adet** Kalıcı Organik Kirletici özellikleri ve kullanım yerleri dikkate alınarak 3 ayrı grup altında toplanabilir.
 1. Bitki koruma ürünleri,
 2. Endüstride kullanılan kimyasallar ve
 3. Kasıtsız üretimden kaynaklanan kalıcı organik kirleticilerdir.

<http://chm.pops.int/TheConvention/ThePOPs/TheNewPOPs/tabid/2511/Default.aspx>

KOKLAR

- **EK-A YASAKLAMA** - Belirli bir amaç için üretilmiş ancak artık üretimi yasaklananlar
- **EK-B KISITLAMA**- Belirli bir amaç için üretilen, kullanımının azaltılması ve belirli bir zaman sonra tamamen sonlandırılması hedeflenen, ancak halihazırda “kabul edilebilir kullanım”ları (ör. Hastalık önleme veya muafiyet verilen endüstriyel kullanım) olduğu için özel muafiyet getirilen kimyasallar. Üretim ve kullanım kısıtlamaya tabidir.
- **EK-C AZALTMA** - Çeşitli insan aktiviteleri sonucu istemsiz olarak üretilen KOKlar. Bunlar için azaltma ve mümkün olduğunca insan aktivitesi kaynaklı olanların tamamen ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.
- **Herhangi bir emisyon sınır değeri tanımlanmamaktadır.**

STOCKHOLM ŞÖZLEŞMESİ - KOKLAR

Kalıcı Organik Kirleticiler

Ek A ORTADAN KALDIRMA

21 kimyasal
+
Poliklorlu bifeniller
(PCBler)

Ek B KISITLAMA

DDT,
PFOS

Ek C İSTEMSİZ ÜRETİM

HCB, PeCB, PCDD/F, PCN
+
Poliklorlu bifeniller
(PCBler)

ORIJİNAL 12 KALICI ORGANİK KİRLİTİCİ

	EK	Pestisit	Endüstriyel Kimyasal	İstemsiz Üretim
Aldrin	A	+		
Klordan	A	+		
DDT	A, B	+		
Dieldrin	A	+		
Endrin	A	+		
Heptaklor	A	+		
Mireks	A	+		
Toksafen	A	+		
Hekzaklorobenzen	A, C	+	+	+
PCBler	A, C		+	+
Dioksinler	C			+
Furanlar	C			+

YENİ 14 KALICI ORGANİK KİRLLETİCİ

	EK	Pestisit	Endüstriyel Kimyasal	İstemsiz Üretim
Klordekon	A	+		
Hexabromobifenil	A		+	
α -Hekzaklorosikloheksan	A	+		+
B-Hekzaklorosikloheksan	A	+		+
γ -HCH (Lindan)	A	+		+
Pentabromodifenileter	A		+	+
Oktabromodifenileter	A		+	+

YENİ 14 KALICI ORGANİK KİRLLETİCİ

	EK	Pestisit	Endüstriyel Kimyasal	İstemsiz Üretim
Perflorooktan sülfonik asit ve tuzları	B		+	
Pentaklorobenzen	A,C	+	+	+
Endosulfan	A	+		
Hekzabromosiklododekan	A		+	
Hekzaklorobutadien	A	+		
Pentaklorofenol ve tuzları	A	+		
Pentakloronaftalinler	A,C		+	+

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ HEDEFLERİNE NASIL ULAŞIYOR?

- KOKların üretimini, kullanımını, ithalat ve ihracatını yasaklayarak (EK-A ORTADAN KALDIRMA)
- Bazı KOKların üretimini, kullanımını, kısıtlayarak (EK-B SINIRLAMA)
- İstemsiz üretimden kaynaklı KOKların salınımını azaltarak (EK-C İSTENMEDEN ORTAYA ÇIKAN ÜRETİM)
- Mevcut en iyi teknikler ve çevresel uygulamaları (BAT/BEP) teşvik ederek (böylelikle KOK emisyonlarını azaltarak)
- KOK stoklarını ve atıklarını ortadan kaldırarak

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ HEDEFLERİNE NASIL ULAŞIYOR?

- Yeni KOKların belirlenmesi ve bunlara yönelik aktiviteler yürüterek (POPRC – KOK Değerlendirme Komitesi)
- Ülkelerin Ulusal Uygulama Planları'nı (UUP) hazırlamalarını sağlayarak
- Finansal ve teknik yardım mekanizmaları oluşturarak
- Araştırma-geliştirme aktivitelerini teşvik ederek
- Raporlama yükümlülüğü getirerek
- Etkinlik değerlendirmesi mekanizmasını oluşturarak

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- Başta gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere, kalıcı organik kirleticilere maruz kalmalardan kaynaklanan sağlık sorunlarının, özellikle kadınlar üzerindeki ve onlar aracılığıyla gelecek nesiller üzerindeki olumsuz etkilerinin bilincinde olarak,
- Kalıcı organik kirletici imalatçılarının kendi ürünlerinin neden olduğu olumsuz etkileri azaltma sorumluluğunu üstlenme ve kullanıcılara, Hükümetlere ve kamuoyuna bu kimyasal maddelerin tehlikeli özellikleri konusunda bilgi sağlamanın öneminin altını çizerek,

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- Pestisitler ve sanayide kullanılan kimyasal maddeler için düzenleyici ve değerlendirici programları bulunmayan Tarafları, bunları geliştirmeye tesvik ederek,
- Kimyasal maddelerin geliştirilmesinde, çevreyle uyumlu alternatif usullerin ve kullanmanın önemini tanıyarak,
- İnsan sağlığını ve çevreyi kalıcı organik kirleticilerin zararlı etkilerinden korumakta kararlı olarak,
- Stockholm Sözleşmesi hükümleri üzerinde anlaşmışlardır:

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- MADDE 3: Kasıtlı üretim ve kullanımdan salıverilmeyi azaltıcı veya ortadan kaldırıcı önlemler
- MADDE 4: Özel muafiyetler Sicili
- MADDE 5: Kasıtsız üretimden kaynaklanan salıverilmelerin azaltılması veya ortadan kaldırılması için önlemler
- MADDE 6: Stoklardan ve atıklardan salıvermenin azaltılması veya ortadan kaldırılmasına yönelik önlemler
 - Basel Sözleşmesi ile yakın işbirliği
- MADDE 7: Uygulama Planları
 - Yürürlüğe girdikten 2 yıl sonra UUP teslim edilmeli, revizyonlar
- MADDE 8: Kimyasal maddelerin Ek A, B ve C'de listelenmesi

MADDE 5: Kasıtsız Üretimden Kaynaklanan Salıverilmelerin Azaltılması Veya Ortadan Kaldırılması İçin Önlemler

- EK-C İstemsiz Üretim
- I.Bölüm: Kirletici listesi (PCDD/F, HCB, PCBler)
- II.Bölüm: Kaynak Çeşitleri
 - Oluşma potansiyeli çok yüksek kaynaklar
- III. Bölüm: Kaynak Çeşitleri
 - Oluşma potansiyeli olan kaynaklar
- IV.Bölüm: Tanımlar
- V.Bölüm: Mevcut En İyi Teknikler ve En İyi Çevresel Uygulamalar Hakkında Genel Klavuz
 - KOKlara İlişkin Yönetmelik Taslağı Ek-3, Beşinci Bölüm

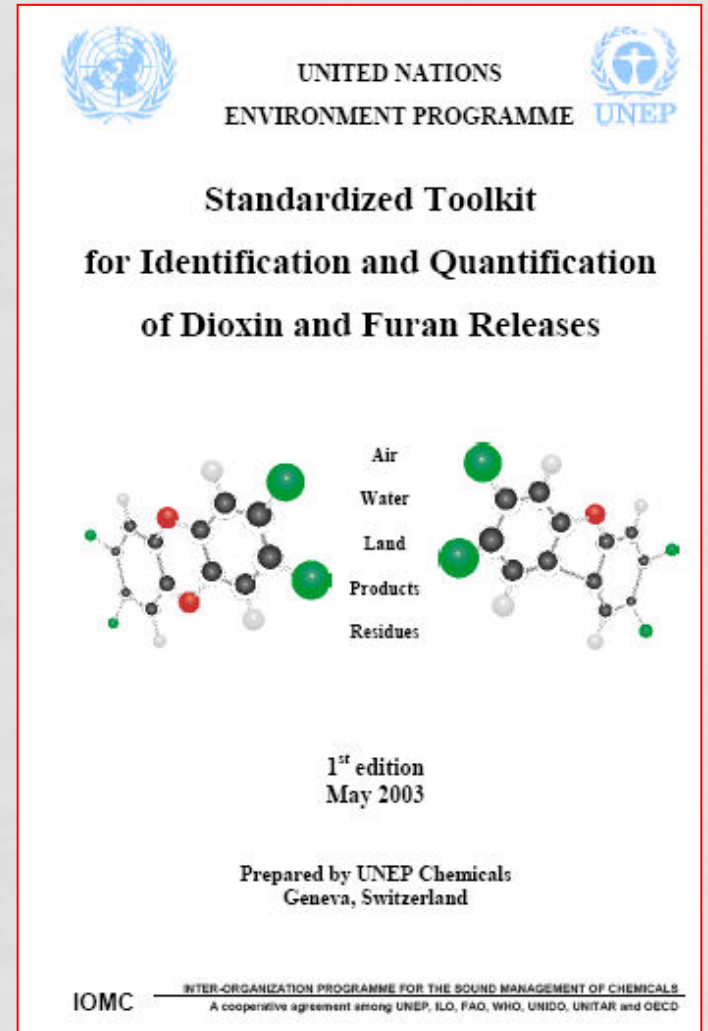
GUIDELINES ON BEST AVAILABLE TECHNIQUES AND
PROVISIONAL GUIDANCE ON BEST ENVIRONMENTAL PRACTICES
RELEVANT TO ARTICLE 5 AND ANNEX C OF
THE STOCKHOLM CONVENTION ON
PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS

DECEMBER 2006
GENEVA, SWITZERLAND

DİOKSİN/FURANLAR İÇİN HESAPLAMA ARACI

Birleşmiş Milletler Çevre Programı **Dioksin ve Furan Oluşumlarının Belirlenmesi ve Hesaplanması için Standart Toolkit (Hesaplama Aracı)** oluşturmuştur, ve Sözleşmenin Ek-C II. Ve III.Bölüm'lerinde belirtilen ilgili tüm kaynak kategorilerini dahil etmiştir.

Hesaplama aracı özellikle herhangi bir ölçüm sonucunun bulunmadığı durumlarda jenerik bazı emisyon faktörlerine göre dioksin ve furan oluşumları için tahmin yapılabilmesini mümkün kılmaktadır.

MADDE 6: Stoklardan Ve Atıklardan **Salınımın** Azaltılması veya Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Önlemler

- KOKları/PCBleri içeren toklar ve atıkların belirlenmesi için **stratejiler geliştirilmesi**
- Bu stok ve atıkların çevreyle uyumlu yöntemlerle **yönetilmesi**
- KOK/PCBleri içeren atıkların uluslararası kurallara uygun şekilde **bertaraf** edilmesi
- KOKların/PCBlerin **geri kazanımına veya yeniden kullanılmasına sebep olmayacak** şekilde bertarafın sağlanması
- KOKların/PCBlerin uluslararası kurallar çerçevesinde **sınırötesi taşınımının** sağlanması (Basel Sözleşmesi)

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- MADDE 9: Karşılıklı Bilgi Değişimi
- MADDE 10: Kamuoyunun bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve eğitimi
- MADDE 11: Araştırma, geliştirme ve izleme
- MADDE 12: Teknik Yardım
- MADDE 13: Mali kaynaklar ve mekanizmalar
- MADDE 14: Ara dönem mali düzenlemeleri
- MADDE 15: Rapor Verme
- MADDE 16: Etkinlik değerlendirmesi

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- MADDE 17: Sözleşme hükümlerine uyulmaması
- MADDE 18: Anlaşmazlıkların Giderilmesi
- MADDE 19: Taraflar Konferansı
- MADDE 20: Yazmanlık
- MADDE 21: Sözleşmede Değişiklikler Yapılması
- MADDE 22: Eklerin tanınması ve değiştirilmesi
- MADDE 23: Oy verme hakkı
- MADDE 24: İmza
- MADDE 25: Onaylama, kabul, tasdik veya katılım
- MADDE 26: Yürürlüğe girme
- ...

MADDE 9: Karşılıklı Bilgi Değişimi

- Stockholm Sözleşmenin amaçları bakımından, **insanların ve çevrenin sağlık ve güvenliği hakkındaki bilgiler gizli olarak kabul edilmeyecektir.** Bu Sözleşmeye uygun olarak diğer bilgileri karşılıklı olarak birbirlerine aktaran taraflar, anlaşmaya varmaları halinde bu bilgilerin gizliliğini koruyabilirler.
- Ulusal irtibat noktası oluşturulmuştur. Türkiye için:

Role(s): Stockholm Convention National focal point (NFP), Stockholm Convention Official contact point (OCP)

Name: Mr. Yahya Kesimal

Job title: Head

Department: Department of Chemicals Management

Institution: Ministry of Environment and Urbanization

Postal address: Ehlîbeyt Mahallesi Ceyhun Atif Kansu Caddesi

1271 Sokak No: 13, 06520 Balgat

06520 Ankara GÜNCEL ADRES EKLENEBİLİR

Turkey

Phone: +90 312 586 3015

Fax: +90 312 474 0318

Email: yahya.kesimal@csb.gov.tr

MADDE 15: Rapor Verme

- Her bir taraf, Taraflar Konferansına bu Sözleşmenin hükümlerini uygulamak için aldığı önlemler ve bu önlemlerin Sözleşmenin amaçlarını karşılamadaki etkinliği hakkında rapor verecektir.
 - 4 yılda bir
 - Belirlenen formata uygun şekilde
 - Elektronik raporlama sistemi
- 2006
- 2010
- 2014

Stockholm Sözleşmesi 2014 Raporlamasından

- PCBlerin açık kullanımlarından kaynaklı 50 ppm üzerinde PCB içeren malzemeler (kablo kılıfları, işlem görmüş kalafat macunları ve boyar maddeler) ile ilgili çalışmalar yapılmakta mıdır?
 - Evet
- Ne zamandan beri:
 - 2007
- Hangi yöntemlerle?
 - Anket
 - Yönetmelik
 - Envanter

Stockholm Sözleşmesi 2014 Raporlamasından

- 50 ppm üzerinde PCBleri içeren atıkların ne kadarı çevreyle uyumlu yöntemlerle bertaraf edilmektedir?
 - Bilgi bulunmamaktadır
- Ülkeniz PCBlerin yönetimi, ortadan kaldırılması ve bertarafı için bir plan hazırladı mı?
 - Hazırlanma aşamasında
- Ülkeniz PCBlerin yönetilmesi alamasında veya oluşturulan planın uygulanması aşamasında zorluklarla karşılaştı mı?
 - Evet (kısıtlı mali ve insan kaynağı, yetersiz teknik kapasite, bertaraf tesislerinin eksikliği)

Stockholm Sözleşmesi 2014 Raporlamasından

- Ülkenizde PCBlere olan maruziyetin azaltılması amacıyla çalışmalar yapıldı mı?
 - Evet
 - Çevresel kirlilik riski en az olan, iyi durumda ve herhangi bir sızıntısı olmayan ekipmanların kullanımı
 - Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu veya okullarda veya hastahanelerde kullanımları durumunda, yangına sebep olabilecek elektrik arızalarının engellenmesi için önlemler alınmış ve rutin olarak kontrolleri yapılmakta
- Envanter çalışmaları devam etmekte

PCBLER VE STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- **EK – A YASAKLAMA**
- Bölüm I – Özel muafiyet:
 - PCBler için herhangi bir özel muafiyet yoktur
- Bölüm II – Poliklorlu Bifeniller:
- PCB içeren teçhizatın **2025 yılı itibariyle ortadan kaldırılması** amacıyla:
 - (a) bendi: > %10 ve > 5L PCB içeren, > %0.05 ve >5L PCB içeren, > %0.005 ve > 0.05L PCB içeren teçhizatların belirlenmesi, etiketlenmesi ve kullanımdan kaldırılması için kararlı çaba gösterilmesi
 - (b) bendi: PCB kullanımı kontrol etmek için maruz kalmayı riski azaltan alınması gereken önlemler

PCBLER VE STOCKHOLM SÖZLEŞMESİ

- **EK – A YASAKLAMA**

- Bölüm II – Poliklorlu Bifeniller (devam):

(c) bendi: PCB içeren teçhizatın çevreyle uyumlu atık yönetimi dışında ihraç ve ithal edilmemesi

(d) bendi: %0.005'ten fazla PCB içeren sıvıların yeniden kullanım için geri kazanımının yasaklanması (bakım ve servis faaliyetleri hariç)

(e) bendi: %0.005'ten fazla **PCB içeren sıvıların ve bu sıvıarla kirlenmiş teçhizatın 2028 yılından geç olmamak şartıyla çevreye uyumlu atık yönetiminin yapılması**

(f) bendi: %0.005'ten fazla PCB içeren diğer nesnelerin belirlenmesi ve 6. maddenin 1. fıkrasına göre yönetilmesi

(g) ve (h) bentleri: **Her 5 yılda bir** PCBlerin ortadan kaldırılmasına ilişkin ilerlemelerin raporlanması ve Taraflar Konferansına sunulması, ve değerlendirmeye ilişkin hükümler

SÖZLEŞMEYE YENİ KİMYASALLARIN EKLENMESİ NELERİ ETKİLER?

- Bu kimyasalların kontrolü ile ilgili işlemlerin yapılması (Madde 3 ve 4);
- Kasıtsız üretilen kimyasallar için eylem planlarının oluşturulması ve uygulanması (Madde 5);
- Kimyasal stokları için envanter yapılması (Madde 6);
- Ulusal Uygulama Planının değerlendirilmesi ve revize edilmesi (Madde 7);
- Raporlamada yeni kimyasalların eklenmesi (Madde 15);
- Etkinlik değerlendirmesi programına yeni kimyasalların da eklenmesi (Madde 16).

SÖZLEŞMENİN FAYDALARI

• Kapasite Geliştirme

• Fonlara ulaşım

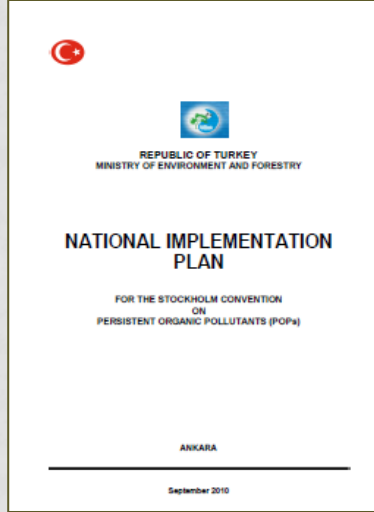
• Ar-ge

• Teknoloji iyileştirme

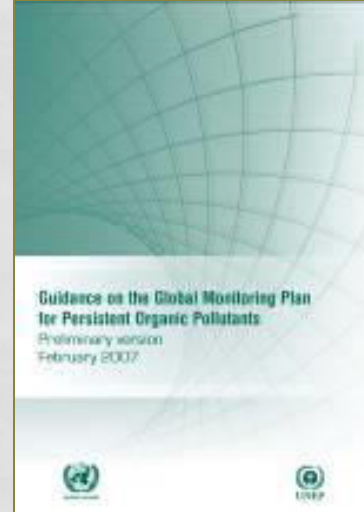
• Farkındalık arttırma

• Mevzuat geliştirme

STOCKHOLM SÖZLEŞMESİNİN ARAÇLARI

Ulusal Uygulama Planı - 2010

- Stockholm Sözleşmesi gerekliliklerinin kontrolü – Küresel KOK izleme çalışmaları
- Pasif hava örneklemesi
 - Aktif hava örneklemesi
 - Toprak
 - Anne sütü

Sözleşme gerekliliklerinin uygulanması amacıyla kurulan Bölgesel KOK Merkezleri

- RECETOX, Çek Cum.
- ANO-CIP, Rusya
- RAC-CP/MAP, İspanya
- SCRC, İran

POPRC

KOK Değerlendirme Komitesi – yeni kimyasalların KOKlar arasına alınmasının değerlendirilmesi

MONET

Havada KOKların izlenmesi için ulusal/uluslararası izleme ağı

BASEL ROTTERDAM STOCKHOLM

Hedef:

İnsan sağlığı ve çevreyi korumak

Kimyasalların «beşikten mezara» yönetimi

Basel Convention

Rotterdam Convention

Stockholm Convention

Synergies

SYNERGIES

among the Basel, Rotterdam
and Stockholm conventions

BASEL ROTTERDAM STOCKHOLM

Stockholm: Yasaklama/Kısıtlama/İstemsiz üretim başlıkları altında pestisitler, endüstriyel kimyasallar ve yan ürünler, **2001**

Basel: Patlayıcı, yanıcı, reaktif, zehirli, bulaşıcı, aşındırıcı, toksik ve ekotoksik özellikler taşıyan tehlikeli atıklar, **1989**

Rotterdam: Pestisitler ve bazı tehlikeli kimyasalların uluslararası ticaretinde Ön Bildirimli Kabul (PIC) usulünün uygulanması, **1998**

→ KOKların büyük çoğunluğu her üç sözleşme de içeriliyor

→ **PCBler her üçünde de içeriliyor**

BASEL

- Tehlikeli atıkların sınırötesi taşınımına ve bertarafına ilişkin Basel Sözleşmesi 1989 yılında onaylanmış ve 1992 yılında yürürlüğe girmiştir.
- Sözleşme, sanayii kaynaklı çevre ve kamu sağlığına tehlike oluşturan atıkları düzenlemektedir.
- Tehlikeli atıkların son bertarafı, yeniden kullanımı ya da geri dönüşüm işlemleri için bütün sınırötesi taşınımları bu Sözleşme tarafından yasallaştırılır.
- Basel Sözleşmesi tarafınca geliştirilmiş teknik kılavuz dokümanlar bulunmaktadır.

BASEL

- Stockholm Sözleşmesi ile Basel Sözleşmesinin ilgili makamlarının birlikte çalışmalarına aşağıda belirtilen eylemlerin yapılması için özellikle gereksinim vardır:
 - Bertaraf verimi ve geri dönüşü olmayan değişim oranlarını belirlemek,
 - Çevreye duyarlı bertaraf yöntemlerinin bileşenlerine karar vermek,
 - Sözleşmeye göre düşük KOK içeriğini tanımlamak için çeşitli kimyasalların derişim düzeylerine karar vermek.

ROTTERDAM

- Söleşmenin amaçları
- (i) Belirli tehlikeli kimyasalların uluslararası ticaretinde çevreyi ve insan sağlığını olası zararlardan korumak için Taraflar arasında sorumluluk dağılımına ve işbirliği çabalarına ön ayak olmak,
- (ii) Bu tehlikeli kimyasalların çevreye duyarlı olarak kullanımını, bunların karakteristikleri hakkında bilgi alış-verişini kolaylaştırarak, ulusal karar mekanizmasına kimyasalların ithalat ve ihracatıyla ilgili kararlarının Taraflara yayılmasını sağlayarak desteklemek.

ROTTERDAM

- Sözcleşme Ön Bildirimli Kabul (PIC) usulünün uygulanması için yasal olarak bağlayıcı zorunluluklar oluşturmaktadır. Gönüllü PIC usulü üstüne inşa edilmiştir. Gönüllü PIC, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ile Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından 1989'da başlatılıp 24 Şubat 2006'da sonlandırılmıştır.
- Türkiye Rotterdam Sözcleşmesini 1998'de Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) eşgüdümünde hazırlanan PIC Sözcleşmesi Diplomatik Konferansı'nda imzalamıştır. Rotterdam Sözcleşmesi 1998 yılında onaylanmış, Türkiye bunu 1998'de imzalayıp 2004'den beri de yürürlüğe koymuştur. 2011'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonu'nda görüşülerek Komisyondan geçmiş olmasına karşın, henüz Genel Kurul tarafından onaylanmayı beklediğinden Türkiye Sözcleşmeye bir taraf değildir.

Basel Convention

Rotterdam
Convention

STOCKHOLM
CONVENTION

Kimyasal ve atıkların yönetilmesi (kısıtlamalar/yasaklamalar)	X	X	X
İthalat/ihracat kontrolleri	X	X	X
Tehlikelilik inceleme ve değerlendirme		X	X
Atık yönetimi	X		X
Tehlikelilik/risk konularında iletişim	X	X	X
Değişim/alternatifler		X	X
Çevreye salınımlar/emisyon raporlama			X
Teknik destek	X	X	X
Mali destek	X		X

ORTA DOĐU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

TEŞEKKÜRLER...

